XXIII. évfolyam. 43 szám. LÉVA, 1903. október hó 25.

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.
Vidéken és Léván házhoz küldve:
Egy évre . . . 10 kor. — fill.
Hat hóra . . . 5 kor. — fill.
Három hóra . . 2 kor. 50 fill.
Előfizetési pénzek póstautalványnyal küldhetők.
Egyes számok 20 fillérért kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK
Négyhasábos petit-sor egyszeri közléséért 14 fill. kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő. Belyegdij minden egyes beiktatásér 10 fillér.
Hivatalos hirdetmények
100 szóig 2 kor. 60 fill., azontul minden szó 2 fillérjével számittatik.
A nyilttérben:
minden négyhasábos garmond-sor dija 30 fillér.
Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetők tetemes dijkedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utcza 33. sz.) küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer vasárnap reggel.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasitani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Iparhatósági megbizottak.

A jövendő iparosnemzedék nevelésében kétségkivül fontos szerepe van az iparhatósági megbizottaknak, a kiknek a törvény keretén belül a törvény alkotó igen szép és hálás munkakört gondolt, de a kik azonban az idők folyamán sablonszerü alakokká váltak, kiknek teendőjük immár alig ér többet a szokásos hivatali sallangnál.

A törvény ugyanis akként rendelkezik, hogy az 1. foku iparhatóság minden évben köteles iparhatósági megbizottait megválasztani, mely választással egy időben történik az, hogy a megválasztott iparhatósági megbizottak az iparhatósággal egyetértőleg kijelölik maguk közül, a kik az iparhatóság, esetleg az ipartestület által vezetett lajstromokat ellenőrzik, a kik a tanonczciskolákat látogatják, akik a mütelepeket vizsgálják és akik a gyárakat megszemlélik.

Mind szép és üdvös dolgok ezek s valóban, ha a törvény ez irányú rendelkezése az I. foku iparhatóságok részéről betartatnék, illetve, ha azok a visszaélések, mik egyesek részéről történnek s az iparhatósági megbizottak által bejelentetnek, a törvény szigoru alkalmazásával büntettetnének, megfelelne ezen hivatali ténykedés magasztos hivatásának.

Ámde ez a gyakori életben máskép van. Az „iparhatósági megbizott“ czim csak titulus marad s az is fog maradni mindörökké, mert ténykedés semminek, inkább akadékoskodásnak tekintik s a közvélemény ezt csak gunyosan emliti.

Mert az ott kijelölt feladatokat a megbizottak csak kis részben teljesitik, a legtöbbjét pedig rosszul értelmezve. Tudjuk jól, hogy iparos inasiskolánk oktatás tekintetében nem hagy fenn semmi kivánni valót, mert a tanitói kar nemes buzgalmának sikeres eredményét évről-évre látjuk az évzáró vizsgákon. Ámde talán nem kivánunk tulságos nagyot, ha ama nézetünknek adunk kifejezést, hogy az iparhatósági megbizottak a tanonczciskolák iránt nagyobb érdeklődést tanusithatnának, illetve a tanulók szorgalmáról maguknak behatóbb meggyőződést szereznének. Elvégre is nekik áll leginkább érdekükben, hogy a jövő iparos nemzedék minél értelmesebb legyen, mert csak akkor fog sikerrel megállani a jövő világversenyben.

Nem kevésbbé fontos kötelessége az iparhatósági megbizottaknak a gyárak és ipari mütelepek megszemlélése. Ezt nálunk a legkevésbbé gyakorolják Pedig tán e tekintetben sok-sok volna a javitani való. Az ipari telepeken lehet legjobban látni a jövő nemzedék fejlődését, s talán itt férne rá arra, hogy az iparosinas és segéd kiemeltessék cselédként tartott helyzetéből.

De szembeötlik különösen a tanoncok felszabaditásánál divó eljárás, a melyet minden kommentár nélkül legczélszerübben egy alkalmi példával illusztrálhatunk. Felszabadulandó például egy géplakatos tanoncz, képzettségének, szakértelmének megvizsgálására kiküldenek egy szabót, meg egy csizmadiát. De megeshetik ez viszont is. Már most a józan ész itéletére kell biznunk, hogy miféle szakvélemény lehet az, melyet az ilyen kiküldött urak fognak az iparhatóságnak nyujtani! Hogyha ezek szerint fogják minősiteni az iparosokat, akkor azt is el lehet gondolni, hogy miért van oly sok foltozó, félben maradt mesterember a falukon.

Ez kigunyolása az iparosnak, a kinek a törvény valamiben és pedig hivatalos funkczióban jogot biztosit.

Ilyen eljárás mellett legjobb lenne, ha a törvény e nemü rendelkezése belenne szüntetve.

Igaz, hogy volna más megoldása is, hanem a magyar példabeszéd szerint szólj igazat, betörik a fejed. Ezért kell türnünk azt, hogy majd minden iparág kontárai itt nálunk szadadon, tetszésük szenrint müködhetnek, mert hiszen a megokolt humanus emberi érzés kifejezésével nekik is élniök kell.

Láthatjuk tehát, hogy mindezekben az esetekben a törvény eredeti jó intencziója helytelen felfogásban helytelenül alkalmaztatik. Az iparhatósági állásnak mi elég nagy fontosságot tulajdonitunk s ép azért ezt a lehető lelkiismeretesebb oldalról kell felfogni. A teendőket szakszerüen, pontosan körvonalazni nem lehet, de hisz értelmes, okos ember esetről esetre feltalálja magát, csak nem kell azt kivánni, hogy a szabó értsen a lakatossághoz s viszont. Akkor talán maguk az iparosok is szivesebben, nagyobb buzgósággal fogják teljesiteni az iparhatósági teendőket.

A gyermekek hazudásáról.

— Irta: *Lábay Gyula.* —

Valjon igazam van-e vagy nincs, midőn azt állitom, hogy a hazudó gyermekekről is lehet azt mondani, hogy azok nem születnek, hanem azzá neveltetnek? Minek is bizonyitgassam, hogy az ember természeténél fogva szereti az igazat, az igazságot. A hazudozásra való kisértés tehát kivülről jön; még pedig a visszás bánás módban, példaadásban stb. keresendő. Tagadhatlan dolog, hogy sok gyermek pajkos, szórakozott, szeles és igy meggondolatlanságában sokat mond, fecseg a mi nem igaz. Miből kifolyólag az ilyen csacskaság, mely mindent, igazat és hamisat hadar össze, semmikép sem dicséretre méltó: ennek következtében nem szabad a gyermektől mentségnek fogadnunk, ha mindjárt azt mondják: „csak ugy jött ki a számból“, — ellenkezőleg minden egyes esetben meg kell szégyeniteni és komolyan rápiritani: „mit csacsogtál már megint? szégyeld magad, olyasmit beszélni, a miről nem tudod bizonyosan igaz-e vagy nem; máskor eszedben légy és gondold meg mielőtt valamit mondasz; micsoda bajba hozhattál volna te csacska, ha mindent elhittem volna a mit beszéltél,“ — stb. Ilyen meggondolatlan beszéd, melyről most szólok, mely csak ugy véletlenül lő néha túl a czélon, szorosan véve még nem hazudozás: ehhez még gondolás és szándékos akarat szükséges.

A kis gyermeknél sokszor észlelhető a kérkedés. Ez szintén inkább öntudatlan megsértése az igazságnak, noha igazságból ered, melynek természetes kifolyását képezi. Ilyen kérkedő gyermekeket meg kell szégyeniteni, nevetségessé tenni. Megjegyzendő, hogy ilyen esetben nem szabad velök ugy bánni, mint hazuggal, de nem is ugy büntetni, hanem „ha már annyirra kérkedel, lássuk, tudod-e ugy a leczkét, mint a vizfolyás“! No látod, nem hiába mondják, hogy „hogy az öndicséret büdös izü“. Ilyen és hasonló megjegyzések ilyen esetben a leghasznosabb gyógypilulák

A hazudozásnak forrása a félelemben és álszégyenben rejlik, vagy rossz példaadás és csábitás következménye. Sok gyermek nem hazudik, ha a szülei okosan és bizalomkeltően bánnának vele. És mit szóljunk azon szülökről, kik maguk szolgáltatnak okot a a hazudozásra nyers kérdések és oktalan fenyetések által, Már bottal a kezében, bőszült arczczal, kemény hangon ráförmednek a kicsinyre: Ki tette azt vagy azt? Ugy-e te voltál gaz?! Mindjárt agyonütlek, kitépem a hajadat, lenyuzom a bőrödet! — Ezen és hasonló bánásmód mellett valjon nem az agyonijesztett szív mond-e hazugságot? Gyermekeknél a félelem rendesen inditó okot szolgáltat a hazudozásra. Sokszor megtörténik, hogy kerüli az iskolát, mert

TARCZA.

Szenvedőnek.

Ha szemedből titkon
Könyüt fakasztottak
Vérző fájdalmai
Kaján csapásoknak:
Az ég csillag-könyét
Tekintsd bus éjjelen,
Kiég, mihelyt a nap
Lángolva megjelen.

A tiszta öntudat
Megszentelt béke-hely,
Lelked felvert csendjét
Keblén ringatja el;
Mi van vigasztalóbb
A föld homályain,
Mint ha lelkünkre száll
Az ég, enyhül a kin?

Ha megvirrad napod,
Békül a fájdalom,
Tudod, mi a derü,
Mely fénylik arczodon?
Az ég szerelme az,
Tenger kinnal felér:
Sajogjon hát a seb,
Könynyel folyhat a vér.

Csak meg ne tántornlj
Tünő káprázaton;
Légy férfi, a szived . . .
Az szenvedhet nagyon.
Mig forr az élet ér,
S játszik a napsugár:
Ma bánt az árny, holnap
Öröm csillan fel már.

Cserei József.

Rákóczy s a követek.

Irta: *Farkas Emőd.*

I.

Erdők zugó fái között, zöld süveges hegyek sziklabordái közt emelkedett messze lengyel földön a brezsáni vár. Alatta a Stry vize iramlik csöndes mormolással, fölötte barna felhők járnak, halkan és csendesen, mintha keresnék a multat, a darabokra zuzott fényes multat, a lengyel nép letünt hatalmát és dicsőségét.

A vár felé közeledik két, porral lepett, barna szemü, nyilt és bátor tekintetü paraszt. Szür lóg a vállukon, nagy fütykös kezükben. A várkapu nyitva van, de előtte alabárdos őr áll.

A két paraszt leveszi kalapját, megtörli izzadt homlokát s lengyelül köszönti az őrt.

— Azt hallottuk — szólalt meg az egyik lengyel nyelven — hogy itt volna egy-két magyar.

— Nem tudom — felelt röviden az őr s egyet rántott a vállán.

— Már pedig nekünk tudnunk kell — mondta keményen az idegen — mert mi is magyarok vagyunk.

— Van itt két franczia mérnök, azok tudnak magyarul — válaszolta az őr.

— Akkor hát bemegyünk — szólt az idegen, azzal mindketten beléptek a várkapun. Az őrség itt ujból feltartóztatta őket, mert nagyon gyanus külsejük volt. Ruhájuk csizmájuk, kalapjuk csupa por és piszok. csak az arcuk volt tiszta és barnapiros, mint a debreczeni sült czipó.

— Ide igazitottak, hogy itt volt egy két magyar — mormolták ismét, kalapjukat idegesen forgatva.

— Kisérjétek őket a hadmérnök urhoz — szólt erre az őrség parancsnoka.

II.

Két katona közre fogta őket s vitték Bercsényi Miklós gróf lakása felé. Ez azonban már előbb észrevette őket s ügyes lovászát elébük szalasztotta, hogy puhatolja ki, hogy mi járatban vannak és kit keresnek.

A lovász kérdésére ezek alázatosan levették a kalapjukat, áhitatosan az égre pillantottak, aztán keresztet vetve magukra, suttogó hangon mondták:

— Mi a nagy Rákóczit keressük.

— Honnan valók kendtek? faggatta őket tovább a lovász.

— Mi kérem a fejedelem birtokáról valók vagyunk. Én Papp Mihály öreg nemes vagyok, ez itt Bige László tisztelendő uram.

— Engem akarnak bolondá tenni! — pattant fel a lovász — sejtem már, hogy mi járatban vannak, de itt hiába is kereskednek, mert nincs is itt a nagyságos fejedelem.

— Már pedig mi minden áron beszélni akarunk vele és felkeressük, ha a világ végén van is.

A lovász csóválgatta a fejét, aztán dörmögve mondta:

— Ha kend nemes ember, hát minek öltözött parasztnak?

— Hogy annál gyanutlanabbul beszélhessünk a nagy Rákóczival.

A lovász gondolkozott, aztán odaszólt nekik;

— Hát várjanak egy kicsit, mindjárt meglátom, hányat ütött az óra,

Azzal beszaladt Bercsényihez és bejelentette őket.

— Vezesd hozzám őket — felelte a gróf.

— De hátha orgyilkosok — szólt habozva a lovász.

— Sohse félts te engem.

III.

A lovász nem szólt többet, hanem bevezette a két jövevényt.

Az ősz Papp Mihály sokáig nézte a grófot, aztán minden izében remegve felkiáltott:

— Hisz ez Bercsényi gróf!

Bige László csak a fejével bólintott, aztán mindketten hozzá siettek.

— Méltóságos uram, minket a magyar csapatok küldöttek.

— Miféle csapatok? — kérdezte meglepetve Bercsényi.

— Közel hatezren állunk már fegyverben a beregi hegyek közt s csak Rákóczi üzenetét várjuk, hogy kibontsuk a szabadság lobogóját.

— És kelmetek mi járatban vannak?

E pillanatban halkan kinyilt az ajtó s mielőtt a jövevények felelhettek volna, csendesen belépett Rákóczi,

A két küldött vadászruhájában is tüstént felismerte a fejedelmet. Örömükben sirva fakadtak, hozzá rohantak, térdre borultak s ruháját csókolták.

— Oh nagyságos fejedelem uram — szólt zokogva Papp Mihály — csak hogy még egyszer láthatom. Keserü életemnek ez a legboldogabb napja.

kötelességének eleget nem tett; fél tanitója szigorától, hogy esetleg büntetésben részesitteti. Nap-nap után mulaszt, — pedig szülei renedesen küldik ,az iskolába. De a helyett az utczán kóborog, ácsorog, haza sem megy, csak akkor, mikor a többiek: persze nem is sejtik voltaképen a szülők, hogy gyermekük nem volt iskolában. Ilyenkor a szülők, ha kérdezik: No fiam mit csináltatok ma az iskolában? — Azonnal kész a felelet, mely természetesen szóról-szóra hazugság.

Egy másik fiu későn érkeznék az iskolába, mert a jégen keresett szórakozást. Harmadiknak könyve veszett el; ezek bizony félelmükben az iskolának feléje sem néznek stb. hasonló esetek nem egyszer fordulnak elő a közéletben. A tapasztalat ezt napról-napra bizonyitja,

Mindenesetre a szülőkön mulik, hogy ilyen esetek hazugságokkal kapcsolatosan folyton ismétlődnek; hogy ez ne történjék, a gyermekek szülői figyelemmel kisérjék gyermekük nevelését. Járjanak utána, győződjenek meg, valjon gyermekük a tanitásban részesült e? Időről-időre lépjenek érintkezésbe gyermekük tanitójával, mert igy kevésbbé lesz alkalmuk a szomoru valót tapasztalni.

Tapintatos tanitó okkal-móddal siet tudatni a gyermek szüleivel az iskolából való elmaradás okát; — akadnak is olyan szülők, kik szivesen támogatják őt nehéz munkájában. De őszintén be kell vallanunk az igazat, hogy csekély kivétellel — a szülők gyermekük pártjára állanak s annak hazugságait szent irásnak veszik — pedig ez nagy hiba! Szent kötelessége ugyanis a szülőnek, hogy lelkiismeretesen járjon utána, valjon igaz-e az, a mit a gyermek mondott, mert csak igy lehet az iskolai nevelésnek áldásos eredménye. Ellenkező esetben a tanitó minden buzgalma hajótörést szenved a szülők nembánomsága miatt.

Nem ritka eset, hogy a szülők maguk adnak alkalmat a hazudozás gyalázatos bünére. Vagy ki ne ismerné az ilyen utasitásokat: Mond annak a tanitónak, hogy beteg voltál, vagy nem volt ezipőd!? „Aztán ha tanitód kérdez, ne árulj ám el valahogy, hogy ez nem volt igaz!“

Ezen és hasonló eljárásból az tünik ki, hogy maguk a szülők gyermeiknek mondanak hamis mentséget hazug kifogásokat, Hát a gyermekekről ilyenek után mit lehet feltételezni, gondolni?

Valamint az orvos, a betegnek kellő megvizsgálása után különböző gyógyitási eszközöket használhat fel mintegy kötelességszerüleg, úgy itt is a tanitó kiméletlenül fölfedezi, kideriti a valót s a bün nagyságához képest a gyermeket megdorgálja, megpirongatja, sőt a megszégyenités különböző fokozatait is felhasználja, mondván: a ki egyszer hazudik, — ha igazat mond is — nem hisznek néki többé! A hazug embert könnyebb megfogni, mint a sánta kutyát! Igen hatásos a következő versike elmondása:

„Szád szóljon igazságot,
Ne mondjon hazugságot!
Meglásd kárát vallod,
Ha e bünt gyakorlod.“

Aztán lehet folytatni: A hazug ember nem láthatja meg az Istent; nem mehet menyországba. Ha az ember nem is, de az Isten látja tetteinket, hallja hazugságunkat.

Ha azt akarjuk, hogy a gyermekek bevallják hibáikat, semmi esetre sem szabad fenyegetőzések által előre megfélemliteni őket, hanem hanem ha már megtörtént a baj, nézzünk komolyan, szeretettel a bünét beismerő gyerekre, mondván: „mert őszinte voltál, nem haragszom, de máskor gondot viselj magadra!“

Van eset rá, hogy a gyermek a nélkül, hogy kérdőre vonnák, önként bevallja vétkét. Ilyen esetben természetes, hogy egészen más álláspontott kell elfoglalnunk, t. i. hogy a vétek csak vigyázatlanságból meggondolatlanságból származhatott; pl. leejtette a poharat — az összetört. A gyermek sir, zokogva elmondja szerető anyjának, hogy mi történt. Szerény nézetem szerint itt helye nincs a büntetésnek; egyszerüen csak figyelmeztessük a pyermeket, hogy „máskor vigyázó légy“. Ilyesmi ne történjék! stb. Mert ha ily esetben is büntetnénk, kiölnők a gyermek szivéből az őszinteséget s más hasonló esetben bizonyára a legkörmönfontabb hazugságokkal állana elő, hogy a büntetést elkerülje. Igy következnék aztán a szülő egy nevelési botlása után a többi baj, a mit helyre igazitani a későn jövő szelidség is olyan, mint a késő bánat: mindkettő ebgondolat.

Mit szóljunk azon gyermekekről, akik haragból, bosszuból hazudnak —? Tanitójukat otthon szüleik előtt rágalmazzák, hamisan bevádolják. Ezen nem ritka ellenszenvből származnak a tanitók és szülők közti visszásságok, kellemetlenséggel párosult gyülölködések. Ily esetekben a hányszor a hazug beszéd botrányt okozott, annyiszor kell annak visszavonását sürgetni és a hazugságot a megsértett személy előtt kiméletlen módon felfedezni, — s a vétség fokához képest a hazugot megdorgálni. Szerény nézetem szerint ez és hasonló eljárás jobban hat s többet ér a hosszu prédikálásnál.

Nem ritka esetek közé tartozik az is, hogy az emberek csupa kiváncsiságból, vagy rossz szándéktól vezéreltetve, mindent kikérdeznek a gyermektől, mi történik az iskolában, a házban, stb.? Orvosság gyanánt szolgáljon itt is az, hogy a gyermekek előtt mindent kitárni, jelesül az orrukra kötni nem szabad, annál kevésbbé engedhető meg a jelenlétükben való susogás, mert ez által mindinkább kiváncsiabbakká tennők őket. Inkább küldjük ki a gyermekeket a szobából, ha valami titkolni valónk van! Ha pedig akaratuk ellenére mégis valami titoknak birtokába jutottak, — legyen gondunk rá megmondani, hogy ezt vagy azt tovább adniok nem szabad; vagy ha mégis kérdeznék őket, mondják meg: „semmi közöm hozzá„. Vagy nem törődöm vele; — ilyenféle menetséggel azt hiszem, hogy hazugságot nem mondanak gyermekeink.

Vannak esetek, hol az igazságot csak félig, vagy egészen el kell hallgatni, de nem szabad sohasem olyasmit modani, a mi nem igaz, sőt kétértelmü szavakat sem használhatunk a melyekből nem világlanék ki a tiszta igazság.

A tanitónak szeretnie kell hivatását, szeretnie önzetlenül, hogy őt is szeressék; ehhez pedig sokan nem értenek! Épp ezért inkább nem kell a gyermeket sok mindenre oktatni, de szeretni őt, ha megtanitjuk, eleget tettünk. Az Istennek, mint igaz birónak képe lelkébe fog vésődni s visszatartja majd őt a bün elkövetésétől, mert az Isten szeret; következőleg nem csak jutalmaz, hanem büntet is, — és ez is csupán csak iránt unk való szeretetből történik. — Mi is szeressük növendékeinket, jutalmazzuk a jó magaviseletet, de büntessük is meg kellő mértékkel a vétkes, hazudó növendéket.

Pestalozzi azt mondja: „Istennek földje szép, a természet sok gyönyörüséget nyujt, de az ember szeretet gyönyöre fel ér mindennel.“ De ki is legyen az a nemesen érző szerető emberbarát, ha a tanitó nem?! Ez a kellék minden tanitóban meg van. legalább kell, hogy meglegyen s méltán mondhatja magáról; az iskola én vagyok“! Hogy gyermekeinkkel szeretetteljesen bánjunk, ereszkedjünk le hozzájok, — s igy viszont szeretettel találkozunk. Ezen és hasonló eljárással, bánásmóddal, ha nem is irtjuk ki teljesen a hazudozást, — legalább a minimumra szállitjuk azon esetek számát le; melyre pedig oly égető szüksége van a társadalomnak.

Megemlitésre méltó még az is, hogy némely szülő miként tanitja gyermekeit a hazudozásra, azon hiszemben, hogy őket az által okosabbá tegye; pl. egy fiu minden csinyhez ért, pajtásain tul tesz, mindenféle pajkos játékaival rászedi pajtásait. Szülei ezt látva, nevetnek egyet, megdicsérik őt. Néha maguk is egyet mást mondanak a mi nem igaz, hogy lássák, valjon érti-e a fogást s ha az eset sikerült, eldicsekednek vele, hogy milyen mester és okos az ő fiuk, nincsen párja! Ebből kifolyólag maguk nem is sejtik, hogy voltaképen a fiuk már nagy haladást tett e téren, a mennyiben őket is már tévutra vezeti, szándékait elrejteni képes.

A gyermek ily cselfogásokkal felfegyverkezve kerül az elemibe, hol a megvetett alapon további cselfogásait érvényesitheti. Ugyanis vagy a feladatát nem készité el, vagy a leczkéjét nem tanulja meg, száz meg száz furfangos módot tud találni arra nézve, hogy a büntető kéz őt ne érje el s ha kérdést intéz szüleihez a lecke meg nem tanulása, illetőleg feladatának el nem készitése miatt, — mamája védelmébe veszi, hogy igy a kedves fia büntetését kikerülje. — nem gondolván azzal, hogy fia hazugsági mellett állást foglal. Iskolából haza jövén, — meg megörül rajta, hogy ilyen,meg amolyan fortélylyal tudott élni lanitójával szemben. Mi következik ebből? Bizonyára nem más, mint az, hogy későbbi években megszokottá válik a hazugság.

Ilyen hiányos nevelés eredménye csak az lehet, hogy felnőtt korában csalás és hasonló vétkek elkövetése miatt a fegyház ajtaja nyilik meg előtte. És csuda-e aztán, hogy egyik másik panaszkodik gyermekeinek rossz, ferde nevelése miatt?! A gyermek pedig szüleit okolja később a rajta elkövetett mulasztásokért!

Neveljük hát gyermekeinket az igazságosság érzete szerint, mert csak igy térhet át meg romlott társadalmunk a becsületesség utjára. S ezen czélt tartva szem előtt, ne rettenjünk vissza ama közmondás valódiságától se, a melyik az mondja, hogy „szólj igazat, betörik a fejed“!

— Keljenek fel — szólt mélyen megindulva Rákóczi és szemei megteltek könynyel.

A két követ felállott, bemutattál: magukat, aztán baltát kértek. A fejedelem kissé meghökkent.

— Mit akarnak a baltával? — kérdezte aztán.

— Ezt a botot ketté hasitani — felelte az ősz Papp Mihály.

IV.

Bercsényi lovésza csakhamar keritett egy kis kézi baltát s Biga hosszában kettéhasitotta a botot. Egy gondosan összehajtogatott irás hullott ki belőle, a mit Papp Mihály kigöngyöli tett s átnyujtá a fejedelemnek.

Ez volt az ő megbizó levelük Esze Tamás és a többi felkelő vezéráltal aláirva. E levelet nagy figyelemmel olvasta Rákóczi s a magyar nép oly szivrehatóan festette le abban kétségbeesését, hogy a fejedelem könyekre fakadt.

Majd igy szólt a küldöttekhez:

— Pihenjék ki magukat, aztán vigyék meg a hirt, hogy Rákóczi él, a szive a magyar népé, s a zászlókat, amiket itt kérnek, rövid napok mulva elküldöm.

És a fejedelem megcsináltatta a tuczat piros selyemzászlót, ez aranyos felirással: Cum Deo pro patria, et libertate. (Istennel a hazáért és szabadságért!)

S a két követ zokogva bucsuzott a nagy fejedelemtől, de a könyek, amik most szemükben fénylettek, az öröm, a remény, a boldogság ragyogó könycsepjei voltak, mert hallották immár a kuruczok robogását, a tárogató harsonáját, a rajta kurucz, rajta! diadalmas csatakiálást . . .

Különfélék.

— **A reformáczió emlékünnepe.** A lévai ev. ref. egyház 1903. október hó 31-én szombaton, a városháza nagytermében reformácziói emlékünnepélyt tart. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. Gyülekezeti ének, 37. dicséret: Jövel szentlélek Ur Isten. 2. Ima. 3. Emlékbeszéd. Tartja Birtha József ev. ref. lelkész. 4. Karének. Erős várunk nekünk az Isten . . . Előadja a tan. képezdei és a gimn. protestáns tanuló ifjuság, Duschek Ervő tanitóképezdei zenetanár vezetése mellett. 5. Zongorajáték. Előadja Fejes Patya k. a. 6. Alkalmi óda. Irta: Tóth Gyula, szavalja Varga Dezső gimn. VIII. o. t. 7. Melodráma. Szavalja Barthalis Ede IV. éves tanitóképezdész, zongorán kiséri Tóth Árpád III. éves tanitó képezdész. 8. Gyülekezeti ének. 179 dicséret 10-ik verse: Dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás . . . Kezdete esti 8 órakor. Belépti dij nincsen, azonban az egyház a kitett persely be a legcsekélyebb adományt is köszönettel veszi.

— **Kaszinó estély.** A lévai kaszinó téli estélyeinek sorozatát f. évi november 7-én kezdi meg, mely alkalommal dr. Kiszák Imre és Belcsák Béla hegedün mutatják be müvészetüket; Bertha Géza és Duschek tanár melodrámát adnak elő, Farkas Orbán pedig büvészeti mutatványokkal és egyébb kóklerségekkel mulattatja a társaságot.

— **Deák ünnepély Körmöczbányán.** Október 17-én szép ünnepélyben rótta le Deák Ferencz iránt való kegyeletének adóját a körmöczbányai főreáliskolai ifjuság. Az énekkar hazafias akkordjai közt előbb Faith Mátyás igazgató megnyitó beszéde hangzott el, melyben Deák Ferenczet példaképnek állitotta ifjusága elé, majd Tokay Nagy Kálmán, az irodalom professzora méltatta szép szavakkal a nagy férfiu emlékét. Sebestyén Jenő, VII. o. t. pedig igen hatásosan adta elő Ujvári Béla ódáját. Végre Tandlich Emil VIII.o. tanulónak Deákról irt gyakorlata olvastatott fel. A „Szózat“-tal ért véget a szép ünnepély.

— **Kuruczmulatság.** A lévai iparos olvasókör lapunkban is jelzett kuruczmulatságát, mint értesülünk, november hó 8-ik napján fogja megtartani. A mulatságot a kuruczvilág 200 éves évfordulójának emlékére tartott ünnepi előadás fogja megelőzni, mely hazafias szavalatok, felolvasás, szóló és férfikar énekből fog állani. A meghivókat a héten bocsátották ki. A szép s minden izében hazafias szellemü mulatság bizonyára kedves élvezetet fog szerezni Léva város és vidéke közönségének.

— **Egyházi hirek.** Az esztergomi főegyház megyében Zelenyák János barsbessei plébános Lekérre helyeztetett át, mig a bessei plébáni adminisztrátorává Czikly Vilmos segédlelkész neveztetett ki. A herczegprimás Varga József nagysallai plébánost a lekéri alesperesi kerületbe alesperessé, Epölyi Ferencz nagy-kálnai plébánost ugyanide helyettes alesperessé nevezte ki. — Antalik Libor sz.-ferenczrendi áldozár az esztergomi főegyházmegyébe felvétetett. A besztercebányai egyházmegyéhez tartozó Garam-Kürtösre, a megyei püspök Jung Szilveszter ujmisést káplánnak nevezte ki.

— **A Körmöczbányai Magyar Egyesület.** A mult hét folyamában két igen érdekes fölolvasás tartatott. A fölolvasás tárgya, Körmöczbányának ennek a nagymultu városnak a 16 és 17 századbeli hatósági életéből volt meritve. Hlatky József, a történetbuvár, a városi levéltárnak kutatója és alapos ismerője, ki már több rendbeli dolgozataival gyarapitotta történeti irodalmunkat, hálára kötelezte le maga iránt az egyesületet, hogy a közönség érdeklődését fölkeltette s valóban tanulságos és nemes élvezetben részesitette. Az adatok gazdag tárházával rendelkezve, gyönyörü képét nyujtotta a város kiváltságainak; a biró, a külső és belső tanács munkakörének; a nagyközönség szereplésének a biró választása és a tisztujitás alkalmával: a választás elfogadásának kötelességeiről; a birói és tanácsosi tekintély megóvásáról s az ekkörül követett szokásokról; a hanyag és büntelen tisztviselők vád alá helyezéséről, valamint elitéltetéséről, a védekezés módjairól az idegen beavatkozások ellen, a választásokról, s összehasonlitólag a városi tisztviselők fizetéséről stb. Mindenki, aki csak szerencsés volt mindezekről fejtegetéseit hallgatni, azon megyyöződéssel távozott, hogy a város, mindig, teljes tudatában volt mivoltának és tisztában volt avval a czéllal, melyet kiváltságai alapján maga elé tüzött, s meg is valósitott. Reméljük, hogy alkalom adtán, Hlatky József meg fogja ismertetni a város lakosságának e korbeli nemzetiségi viszonyait, valamint a magyar társadalommal való érintkezését s ennek hatásait. Körmöczön nagy az intelligentia. A tudomány minden ágából vannak itt a szó szoros értelmében vett szak emberek. Még pedig szép számban! Mily jó, épületes dolog volna, ha ezek ismereteiket nemcsak a hivatalban, de a társadalomban is értékesitenék! Számtalan kérdésben és nevezetes ügyben szolgálhatnának fölvilágositással s az érdeklődést felkölthetnék! Igaz, hogy a fölolvasásoknak Körmöczön, ez idő szerint gyér a közönsége; ámde ki vonná kétségbe azt, hogy az embereket lassacskán föl lehetne rázni közönyösségükből és figyelmük sokféle kérdés felé volna irányitható. Különösen fontos és életbevágó az ifjuságra nézve, mely hogy tüzett fogjon, az öregebbeknek kell jó példával elüljárnick s az rájuk jótékonyan és nevelőleg hat. Igy aztán a közönség is önként jutna arra a meggyőződésre, hogy az ismeretek népszerü közlése helyes és jó dolog s hogy ez is élvezet s hogy a saját érdekében szükséges a tudás vágyát ily uton is kielégiteni, a multakból mindenki sokat tanulhat! Hlatky tanár szivességeért, e helyen is köszönetet mondunk s arra kérjük, hogy tudása gazdag tárából juttasson ezután is hasznos tudnivalókat!

— **Miniszteri elismerés.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter a meteorologiai megfigyelések terén évtizedeken át kifejtett hasznos és önzetlen tevékenységekért Pszotka Ferencz körmöczbányai lakosnak elismerését és köszönetét nyilvánitotta.

— **Tanulmányi kirándulás Oroszkára.** A természetrajz tanitásának egyik hathatós segédeszköze a szemléltetés. A szemléltetés egyik legkönnyebb módja a kirándulás. Hiába magyarázzuk pld. az egyes geologiai rétegeknek szerkezetét, fekvését, egymás utánját, a tanuló beemlézi ugyan, de vajmi kevés haszna van az egészből. Egy kirándulás a tanuló fele munkáját megkiméli. A kirándulás alkalmával szerzett tapasztalatok mély nyomokat hagynak az ifju emlékezetében, a melyekre szivesen gondol vissza késő férfikorában is, Ilyenkor megismeri a természet kimerithetetlen gazdagságát, a mindenség harononikus összhangját, mely áhitatra és nemesen gondolkodni megtanitja. A szabad természetbe kirándulni az ősz hirnökeinek hirtelen beköszöntése miatt lehetetlen volt. Kirándultunk tehát olyan helyre, ahol a természet egyik produktumát dolgozza fel az emberi leleményes elme saját czéljaira, világkereskedelmi czikké emelve azt. Folyó hó 19-én a lévai kegyesrendi főgimn. 76 tanulója, 3 tanár kiséretében trombita szóval kivonult az állomásra, onnan vasuton egészen Oroszkáig utaztunk. Oda érkezve a közel lévő gyárba siettünk és két csoportra oszolva a répa mosótól kezdve, bölcs és szakszerü kalauzolás mellett végig néztük a gyár modern berendezését s egyuttal meg-

figyelték a czukorgyártás nevezetesebb procedurait. Nagy volt a tanulóifjak öröme, a mikor a czukorpadiásra felérve a már kész jegeczczukor meglehetős buczkóját megpillantottuk, a melyből valamennyien izlelhettek. A gyárat 1 órára megnéztük. Onnan a vendéglőbe siettünk a már jelentkező éhséget csillapitani. A vendéglős dicséretére váljék, jó magyaros gulyással és túrós csuszával elégitette ki étvágyunkat. Az idő zimankós szeles volt, a szabadba nem igen mehettünk, kénytelenek voltunk a helyiségben maradni. Nemsokára megérkezett az indulás órája. Szép rendben kivonultunk az állomásra és az esti vonattal minden baj nélkül szerencsésen haza érkeztünk. El nem mulaszthatom, hogy e helyen a gimn. Igazgatóság nevében hálás köszönetet ne mondjak a czukorgyár derék igazgatójának, a ki szives volt a gyárat rendelkezésünkre bocsájtani, Fogadják mély köszönetünket azok az urak is, a kik szivesek voltak bennünket a gyár utvesztőjében kalauzolni és becses magyarázataikkal támogatni.

— **Utmesteri iskolák.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter azon fontos közgazdasági szempont által vezetve, hogy a kisebb müszaki képességet igénylő ut és hid épitési munkák ne az államm rnöki kar munkaidejét kössék le, hanem megfelelőleg képezett segéd személyek által legyenek végezhetők, az ország 10 vidéki városában magyar királyi utmesteri iskolák felállitását határozta el s azokat Balassagyarmaton Szombathelyen, Nyitrán, Kassán, Máramarossziget n, Nagyváradon, Kolozsvárott, Brassóban, Lugoson és Pécsett folyó évi december hó 1-ével nyitja meg s adja át rendeltetésüknek. Ezen iskolákban, melyekben a tanfolyam két évben a tanitási időtartam evenkint 4 hónapban állapittatott meg, a tanulók a következőkben fognak kiképeztetni: 1. kisebb hid és ut épitési munkák önálló tervezése és végrehajtása, 2. nagyobb ut és hidépitési munkáknak mérnöki ellenőrzés mellett való sikeres vezetése. Felvételnek oly polgári jelentkezők, a kik: 1. 20-ik életévüket betöltötték és a 30-ik évet tul nem haladták, 2. egészséges erős testalkatuak, 3. kifogástalan erkölcsi életüek, 4. középiskola (polgári-, reáliskola, gimnazium) négy osztályát, vagy az ipariskolát sikerrel végezték, 5 a magyar nyelvet szóban és irásban birják. A kellően felszerelt kérvények f. évi október 31-ig az utmesteri iskolák székhelyén levő államépitészeti hivataloknál nyujtandók be.

— **Egy szegény fiu története.** Turóczi József 10 éves kis fiu, a zselizi elemi iskola egyik legjobb tanulója volt. Jó viseleteért és szorgalmáért az iskola felügyeletével bizta meg. Ebbeli tisztében Koncsal Lajos zselizi iparos fiát is rendre utasitotta, ki sirva panaszolta el otthon a vele történteket. Ezen Koncsal Lajos annyira indulatba jött, hogy megleste a hazatérő Turóczi József fiut s az uton ugy fejbe verte s annyira összetörte, hogy a sérülések következtében a szerencsetlen gyermek agyhártya gyulladást kapott s e hó 22-én elhalt. A megejtett hatósági bonczolás kétséget kizárólag megállapitotta, hogy a halál oka a szenvedett sérülések következtében keletkezett agyhártya gyulladás volt. A szegény fiucskát nagy részvéttel temették el, mig a vadállatias iparost a büntető igazságszolgáltatás gondjaira bizták.

— **A verekedés vége.** Karaffa András és Puska István a lévai uradalomhoz tartozó csudapusztai cselédek e hó 14-én szóváltás közben, a Nixprod majorban Sinkovics János urasági hajdut oly annyira összeverték, hogy sulyosan megsérülve hozták a lévai közkórházba. A verekedő cselédek ellen meginditották a fenyitő eljárást.

— **Az épitő ipari téli tanfolyam** a budapesti m. kir. állami felső épitő-ipariskolában (Budapest, VII. ker. Csömöri ut 74 sz.) november 3-án nyilik meg, a beiratás október 28-ig tart. A tanfolyam négy téli félévre terjed; a végbizonyitvány három évi utólagos gyakorlat mellett jogot ad a kömives, a köfaragó vagy az ácsmesterség önálló üzésére. Szükséges iratok; 1. Keresztlevél, 2. A végzett iskolai osztályokról szóló bizonyitványok, 3. Iparhatóságilag hitelesitett bizonyitvány legalább egylévi gyakorlatról, 4. Másodszori himlőoltásról szóló s 5. erkölcsi bizonyitvány. Egy-egy tanfolyamon összesen 28 koronát kell fizetni.

— **Kevés a tizkoronás.** Az utóbbi időben mind érezhetőbbé vált, hogy a forgalomban levő arany tizkoronasok mennyisége nem felel meg a szükségletnek. Ebből a pénznemből Magyarországon eddigelé 35.118,100 koronát, Ausztriában pedig 20,140,040 koronát vertek, de Ausztriában a veretést már az 1900. évben beszüntették, mig nálunk még a mult évben is két millió koronánál többet bocsátották ki a körmöci pénzverőből. A tizkoronásokból a legutóbbi kimutatások szerint csakis 48.757,710 korona volt forgalomba és az Osztrák Magyar Bank készlete is meglehetősen csekély. A tizkoronások iránt a forgalomban érzett érzett szükségletet az is igazolja, hogy a jóval nagyobb mennyiségben kibocsájtott husz koronásokból 63, a tizkoronásokból pedig csak 43 százalék került vissza a bank pénztáraihoz. Ezt ennek a jelenségnek abban találják, hogy az osztrák-magyar monarchia vagyoni viszonyainak a tizkoronás, melyet Magyarországon magánszámlára is vernek, sokkal inkább megfelel, mint a huszkoronás ennek következtében tehát forgalomképesebb is mint az utóbbi.

Egészséges gyomorhoz mindenekelőtt rendes erőteljes emésztés szükséges. Sajnos épen ez irányban azonban sokszor vétkezünk és igy támad a gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, kólika, vérszegénység stb. Ne mulaszsza el tehát senki jó és hathatós óvószert használni, mely ugy a gyomrot, mint az egész emberi szervezetet erősiti, gyógyitja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a valódi BRÁRI-féle MÁRIACZELLI GYOMORCSEPPEK, évtizedek óta kipróbált zamatos izü, biztos hatásu házi gyógyszer az összes gyomorbajoknál. Üvegie 80 fillér a gyógyszertárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Közönség köréből.

A helybeli posta ellen és mellette.

A „Bars“ legutóbbi számában fenti czim alatt megjelent közleményre a postát igénybe vevő igen tisztelt közönség tájékoztatása végett alábbiak szives közlésére kérem fel a Tekintetes Szerkesztőséget.

Ha a fenti czim alatt megjelent közleményt komolyabban szemügyre veszszük azon eredményre jutunk, hogy e czikk igen tisztelt irója kettős czélt tüzött ki magának.

1) Először is az igen tisztelt közönségnek a postán való állitólagos tulhosszu megvárakoztatását akarja orvosolni.

2) Másodszor pedig a hivatal személyzetén ohajt indirect uton segiteni, személyzet szaporitást kérve.

Az első pontot illetőleg legyen szabad megjegyeznem, hogy a postát igénybe vevő igen tisztelt közönség a helybeli posta és távirda hivatalban azon 3 év alatt, hogy a hivatalt vezetem, 3 óra hosszáig soha megvárakoztatva nem lett, személyes megfigyeléseim és tapasztalataim alapján állitom, hogy nem teljes létszám mellett és akkor is csak kivételes esetekben — mint hó elején, nagy ünnepek előtt e várakozási idő legföljebb egy negyed órára zsugorodik, persze a várakozó félnek ez időköz is örökkévalóságnak tünik fel.

A második elérni ohajtott czélt illetőleg legyen szabad megjegyeznem, hogy a czikk igen tisztelt irójának közreműködését sem a hivatal vezetője, sem a hivatal tiszti személyzete igénybe nem veheti, lévén ez a hivatal belügye, mert sérti a hivatal vezetőjének és tiszti személyzetének önérzetét.

Befejezésül pedig felkérem a postát igénybe vevő igen tisztelt közönséget, hogy legyen némi türelemmel akkor, a mikor oly helyzet áll elő, melyért okolni senkit sem lehet, és ha bárkinek panaszra van oka, forduljon első sorban hozzám, illetőleg általam felettes hatóságomhoz és ekkor meg fog győződni arról, hogy ez uton biztosabban nyer ügye elintézést, mint hirlapi czikk utján.*)

Kiváló tisztelettel

Tuma Pál

posta és távirda hivatali főnök.

*) A közönségnek legilletékesebb panaszkönyve a hirlap, melynek közleményeit maga a nagyközönség őrizheti ellen; s ha a hirlapi közlemények tárgyilagosak, azt a közhivatalok tapintatos vezetői kellő figyelemben is részesitik. Ezt tapasztaltuk eddig a kir. posta és távirda igazgatóság részéről és azt reméljük, hogy a jövőben sem togja figyelmén kivül hagyni a közérdek szolgálatával kapcsolatos, indokolt panaszokat.—Szerk.

Köszönet nyilvánitás.

Garamszentbenedeken f. hó 14-én izraelita templom javára tartott tánczmulatság alkalmával felülfizettek a következők:

Diamant Hugó G.-szt.-Benedek 1 K., Wertheimer Izidor Bars-Németi 16 K., Steiner Miksa Kis-Kálna 40 f., Winter Sándor Kis-Szecse 50 f., Soffer Vilmos Nagy-Sarló 50 f., Weinstangel Samu 1 K., Eckstein Oszkár Hont-Disznós 1 K., Munk Sándor Ar.-Maróth 2 K., Munk Emil Ar.-Maróth 1 K., Stangel Jónás 1 K., Munk Adolf Gr.-Szt.-Benedek 6 K., Erd l Ignácz Gr.-Szt.-Benedek 6 K., Grünvald József Gr.-Szt.-Benedek 2 K., Grünwald Lipót Orovnicza 2 K., Diamant Márkus Gr.-Szt.-Benedek 2 K., Pulcz Ferencz Bars-Berzencze 4 K., Dr. Krämer Béla Gr.-Szt.-Benedek 6 K., Munk Regina Ar.-Maróth 6 K., Feldmann Hermin Lilienthal Lajos Gr.-Szt.-Benedek, Grünwald Gyula Orovnica 5—5 K., Deutsch Zsigmond Irtványos 2 K., Spitz Paula 1 K.

Fogadják a nemesszivü adakozók a garamszentbenedeki izr. hitközségnek ezuton is hálás köszönetét.

Lévai piacziárak.

Rovatvezető; Kónya József rendőrkapitány.

Buza m.-mázsánként 13 kor. 80 fill 14 kor. 20 fill. Kétszeres 12 kor. 60 fill 13 kor. — fill. — Rozs 11 kor. 60 fill. 12 kor 40 fill — Arpa 11 kor. 60 fill. 12 kor. 80 fill Zab 10 kor. 40 fill. 10 kor. 80 fill. — Kukoricza 10 kor. 40 fill 10 kor. 60 fill. — Bab 15 kor. 20 fill. 16 kor. 40 fill. — Lencse 16 kor 40 fill. 16 kor. 80 fill. — Köles 9 kor. 40 fill. 10 kor. 20 fill.

Vetőmagvak 50 kilónként Budapesten Lóheremag — — — korona Luczernamag 56 64 korona, Impregnált Répa mag — — kor. Répamag — — kor Muharmag — — — — kor baltaczim 14 15 — kor, Bükköny — Vöröshere 56 62 kor. Fehérhere 65 70 Komoczini fümag 24 27

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1903. évi okt. hó 11-től 1903. október hó 18-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neme	A gyermek neve
Nyizsnyánszky G. Rezsuha M.	leány	Terézia Mária
Lazárik Mihály Fojtyik Mária	fiu	László

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Ifj. Kaczián András Turján Vilma	rom. kath.
Menyhei Lajos Szabó Róza	ev. ref.

BLUZ-SELYEM

méterenként 60 krajczártól 11 frt 35 krig. Legutolsó ujdonságok. Bérmentve és **már elvámolva** házhoz szállitva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNEBERG selyem-gyár. Zürich.

Irodalom és müvészet.

Napoleon utolsó napjai. Napoleon lemondása után Észak-Amerikába szeretett volna jutni, de angol hajok ezt megakadályozták. Rochefortban hát ezek kezébe adta magát és a Bellerofon angol hajóra szállott. Ez azt az utasitást vette az angol kormánytól, hogy az Atlanti-oczeán közepén Szent Ilona szigetére szállitsa Napoleont. Itt nem gondolhatott menekülésre. Nem gondoltak arra, hogy ilyen eltünése még életében legendás hőssé avatja.

Napoleon hat esztendeig élt a kialudt vulkánon. Leginkább emlékiratainak szerkesztésével elfoglalva a Longwood majorságban lakott. A forró égalj és az angol kormányzók boszantásai aláásták egészségét, 1821. május 5-én halt meg; hamvait kivánatához képest átvitték Párisba, a hol az Invalidusok palotájában aluszsza örök álmát. Bukásának oka az volt, hogy nem csak a királyok, hanem a népek is ellene fordultak, mert a forradalom nem volt többé legyőzhető.

Napoleon utolsó napjainak leirását adja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 196 füzete.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet irója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen mindenhéten egy füzet. Kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

A baromfitenyésztés jövedelmezősége. A baromfitenyésztés a legjövedelmezőbb mezőgazdasági ágak közé tartoznak, de csakis akkor, ha kellő szakszerüséggel üzzük. A baromfitenyésztéshez szükségeltető összes ismeretek legszakszerübben *Parthay* Géza lapjában a „*Szárnyasaink*“-ban vannak tárgyalva, igy ez a lap ugyszólván nélkülözhetlen segéd eszköze minden tenyésztőnek. Aki nem ismeri még a *Szárnyasainkat*, az kérjen mutatványszámot a kiadóhivatalból Budapest, Rottenbiller-utcza 30 szám. Szivesen küldenek. Előfizetéseket elfogad Nyitrai és Társa könyvkereskedése Léván.

Nyilttér.

V. 551/4/1903. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhogy az ipolysági kir. törvényszék és a lévai kir. járásbiróságnak 1903. évi 3901/p. és V. 584, 459 számu végzése következtében Dr. Kmoskó Béla ügyvéd által képviselt Selmeczi tak. pénztár, özv. Boleman Edéné sz. Banyik Janka, Kis M. Pál javára **Pazár Károly és neje sz. Molnár Mariska** ellen 380 korona, 287 kor. 44 fil., 74 kor. 94 fil. s járulékai erejéig 1903. évi szept. hó 12-én foganatositott biztositási végrehajtás után le és felülfoglalt és 1426 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, ruhanemüek stb. nyilvános árververésen eladatnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbiróság 1903. évi V. 543 számu végzése folytán fenti tőkekövetelések s jár. erejéig **Léván** leendő eszközlésére **1903. évi november hó 3. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Léván, 1903. évi okt. hó 14. n.

Kot István

kir. birósági végrehajtó h.

Kérelem!

Kérjük tudatni **Szobicsek Miksa,** volt lévai uradalmi tisztviselő jelenlegi tartózkodási helyét, a következő czimre: **O. R. 38956 Dukes** M, Nachfolger Annoncen Bureau Wien T.

Minden pontos értesitésért készek vagyunk 4 koronányi terjedő költséget megtéritени.

ELADÓ BIRTOK.

Hontmegyében eladó egy kitünő 370 holdas birtok felszereléssel igen előnyös feltételek mellett. Közelebbi adatokkal szolgál: IPOLYSÁGON **Schiller Antal.**

Eladó ház.

Klapka-utcza 14 ik számu Uhlárik-féle ház szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágositás;

Repiczky Jánosnál

Bém-utcza 6.

Villamvilágitás!!!

Van szerencsém t. vevőimet s üzletbarátaimat tisztelettel értesiteni, hogy

villamos lámpákban

valamint azok összes kellékeiben, de különösen

villamos csillárokban

állandó dus raktárt tartok.

Bevásárlásaimat közvetlen elsőrendü gyáraknál eszközölvén azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ugy az árak, valamint a minőség tekintetében a legmesszebbmenő igényeknek megfelelhetek.

Minta raktáramat a nagyérdemü közönség szives figyelmébe ajánlva megjegyzem már itt is, hogy a **nálam vásárolt lámpák után semmi nemü utódij nem lesz fizetendő** és ezek rendeltetési helyükre lesznek általam felszerelve.

tisztelettel

Pollak Adolf

üveg- és lámpaáru raktára Léva.

Petroleum lámpák villamosra átalakittatnak.

Aki tudja,

hogy a padlók bemázolására uj fénymá létezik, mely 2 óra alatt **boróstyán** keményre szárad, az csakis az **uj mosható**

EGLASINE

padlófénymázat: világossárga, sárgásbarna és mahagoni barna szinekben használja. Egy próbdoboz, mely netto egy kilót tartalmaz és 14 négyzetméterre elegendő, 2 koronába kerül,

Az eddig használt padlófénymázak hosszu ideig tartó száradása, azok utólagos ragadása okozta ugy, hogy por és piszok a padlókba könnyen belehatolhatott. E bajon az EGLASINE fénymáz teljesen segitett. — Azonkivül a teljesen szagtalan bemázolások ruganyosságuknál fogva nem lesznek durvák, hanem megtartják ellenálló képességüket a korai elkopással szemben.

Kapható Léván:

Amstetter Imre, Engel József, Kern Testvérek czégeknél.

Pénzt, sok pénzt,

havonkint 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be cimét E. 402. jelige alatt a következő cimre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Manheim, Meerfeldst.

Epilepsi.

Nehézkór, görcsök vagy más idegbántalmakban szenvedők kérjenek utasitást tartalmazó füzetet. Ingyen és bérmetesen küldi **Schwanen Apotheke Frankfurt Ma.**

Kávé.

	1 klg. frt.	kr.
New-Cuba kávé		1.60
Jamaikai legfinomabb		2.20
Kuba legfinomabb		2.20
Ceylon legfinomabb		2.10
Ceylon finom		2.—
Portorico finom, és Cuba	1.60	2.—
Gyöngy legfinomabb	2.—	2.20
Mocca legfinomabb		2.20
Arany Jáva legfinomabb		2.20
Braziliai legfinomabb		1.60
Braziliai II. rendü		1.30
Cuba pörkölt	2.—	2.40
Hungária kávé		1.20
Őrlöt kávé		1.—

Kapható:

Kern Testvéreknél, Léván.

Pozsonyi kiállításon arany-éremmel kitüntetett

Weisenbacher-féle cognacot

ajánljuk a nagyérdemü közönség szives figyelmében, mint valódi és tiszta **borpárlatot** és kérjük össze nem téveszteni ama sok, csak hideg keverés uton készült árukkal.

HANKUS és CSERVENYÁK

tulajdonosok **Salgó-Tarján,**

Kapható Nagy-Kálnán: **Patay István** gyógyszerész urnál. Léván: **Boleman féle** gyógyzzertárába, és **Medveczky Sándor** ur gyógyszertárában.

A Richter-féle

Linlment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbizhatóbedörzsölésül alkalmaztatik **köszvénynél, csúznál** és **meghüléseknél.**

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „**Horgony**" védjegygyel és a „**Richter**" cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Használat előtt

Csuz, köszvény (rheuma)

szaggatás, derék- és hátfájás, valamint **mindennemü izületü bajok ellen legbiztosabb szer a törvényesen védett**

HALÁPI-féle

RESTAURATOR

mely már rövid használat után a fájdalmat nemcsak enyhiti, de sikeresen gyógyitja.
Számos orvostanár által kipróbálva és ajánlva.

Egy tubus ára 1 kor. 60 fil.

Egyedüli raktár:

„APOSTOL" gyógyszertár

Budapest, VIII. József-körut 64.

Éveken át szenvedtem rheumatikus bántalmakban. Semmiféle gyógyszer sem fürdő nem használt. **Az Ön Restaurator kenőcsének köszönhetem egyedül gyógyulasomat.** Fogadja ezért hálás köszönetemet és abbeli igéretet, hogy mindenkinek, ki hasonló betegségben szenved, a legmelegebben fogom ajánlani

Budapest, 1903. szept. 10.

MUNKÁCSI JÓZSEF
Hernád-utcza **30.**

Használat után

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerü és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

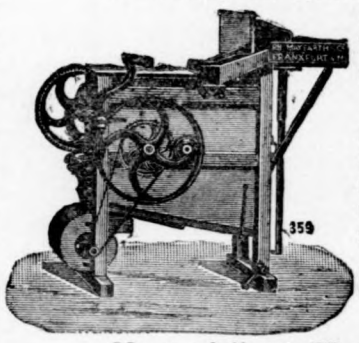

Gabona-rosták.
Konkolyozók (triőrök).
Széna- és szalmasajtók.
Répa- és burgonyavágók. Takarmány fülesztők.
A legjobb VETŐGÉPEK „Agricola" (tolókerék szerk.-el) mindennemü vetemény számára, váltókerekek nélkül dombon vagy sikon alkalmazható, a legujabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállitanak:

MAYFARTH PH. és Társa
gazdasagi gepgyárak, vasöntödék és ekegyárak
BECS III/1 Taborstrasse 71.

Megrendelhető **Knapp Dávid** úr által **Léva.**

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselők és viszont elárusithk kerestetnek.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatlan

kedves főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyereményt és pedig:

a **605.000** koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
a **100.000** „ főnyereményt a 74366. „ „
a **90.000** „ „ a 109780. „ „

és ezeken kivül még egyébb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő m. kir. szabadalmazott 13. osztálysorsjátékban ujból

11.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 koronat.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000** 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb; összesen **55.000 nyeremény és jutalom 14,459.000 korona összegben.**

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerü árai:
1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
1/2 „ „ „ 3.— „ „ 6.—; 1/1 „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvéttel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezetet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

folyó év november hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46/a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.**
II. fiók: **Muzeum-körut 11/a** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Gabonatisztitó-rosták. Darálók. Morzsoló. Tizedes mérlegek.

Cséplőgép.

Mezőgazdasági gépgyárosok raktára:

Kern Testvéreknél
Léván.

Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Sackrendszerü egyetemes s mélyitő aczél ekék.

THOMASSALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya,

csillag és lóhere jegyük

az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. **Hatása éppen olyan gyors, de tartósabb mint a superphosphaté.** Ezen kitünő műtrágyát ugy összfoszforsav, mint czitromsavban oldhatóság és porfinomság **szavatolása mellett pontosan és leikismeretesen szállitja**

DUKES és HERZOG gazdasági czikkek irodája

Galgócz.

Mütrágyanemüek;
Chilisalétrom,
Kainit, kalisó,
Szárított marhatrágya,
Superphosphat,
Trágyafösz.

Takarmánynemüek:
Buzakorpa, malátacsira,
Melasse, olajpogácsa, rozskorpa.
Szárazmoslék, szárított,
Répaszelet, szárított,
Bortörköly, tengeri.
olajok, magvak, zsákok stb.

Az összes felsorolt czikkekből a galgóczi állomáson levő raktárunkban készletet tartunk.

A cs. kir. szab. bécsi kölcsönös tüzkárbiztositó társaság Bécs—Budapest Galgóczi főügynöksége.

Minden háziasszony

üdvözölhető, aki az egészség, takarékosság és jóizre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerüen »maláta kávét«, hanem mindég határozottan »Kathreiner-féle« Kneipp-maláta **kávét,** s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

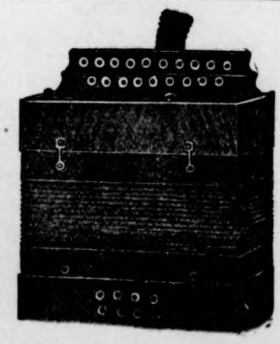

Világhirü
és legjobbnak elismert

kézi-harmonikák

réz- és aczélhangokkal kaphatók:

Joh. N. Trimmel
WIEN
VII/3, Kaiserstrasse N. 74.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Nyomatott Nyitrai és Társa könyvnyomdájában Léván.